

Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego od początku roku szkolnego realizuje wielostronny projekt w ramach nowego programu Erasmus+ pod tytułem „Nauka wokół nas”. Jest to dwuletni projekt europejskiej współpracy szkół, wspierany finansowo przez Unię Europejską, która przyznała nam na ten cel grant w wysokości 35 619 euro na dwa lata. Realizujemy go razem ze szkołami z pięciu innych krajów europejskich – Finlandii, Francji, Grecji, Islandii i Malty. Obecny projekt jest szóstym z kolei projektem europejskiej współpracy szkół realizowanym w naszej szkole i jednym ze 121 tego typu projektów koordynowanych w Polsce, które otrzymały dofinansowanie w programie Erasmus+ w roku 2019.

Jednym z ważniejszych elementów tego typu projektów są bezpośrednie spotkania nauczycieli i uczniów współpracujących szkół. W bieżącym roku szkolnym zaplanowaliśmy trzy takie spotkania. Pierwsze z nich miało miejsce w Grecji, a kolejne w Finlandii. Ostatnie odbyło się w Sliemie na Malcie w dniach 31 marca - 19 kwietnia 2019. Wzięło w nim udział sześcioro uczniów i dwie nauczycielki z naszej szkoły. Oprócz naszej grupy w spotkaniu uczestniczyli uczniowie i nauczyciele ze wszystkich szkół partnerskich, w sumie 23 zagranicznych uczniów i 10 nauczycieli. Niestety, szkoła maltańska nie zapewniła naszym uczniom zakwaterowania w domach swoich uczniów, lecz w zamian wykupiła zakwaterowanie u rodzin, które zarobkowo trudnią się wynajmowaniem pokoi młodzieży przyjeżdżającej na Maltę do szkół językowych. Takie rozwiązanie, choć korzystniejsze od zamieszkania na przykład w schronisku młodzieżowym, pozbawiło przyjezdnych uczniów możliwości całodziennego kontaktu z maltańskimi rówieśnikami. Dwaj nasi chłopcy mieli to szczęście, że mieszkali w tym samym domu, co dwie Finki, więc nawet w tych warunkach mieli szansę używania języka angielskiego do kontaktu z młodzieżą przez cały dzień.

Republika Malty położona jest w środkowej części Morza Śródziemnego, bardziej na południe niż niektóre miasta północnej Afryki, np. stolica Tunezji – Tunis czy stolica Algierii – Algier. Składa się z trzech głównych wysp – Malty, Gozo i Comino, oraz wielu mniejszych wysepek. Zgodnie z danymi ONZ, około 95% ludności Malty mieszka w obszarze miejskim, dlatego też niektórzy uważają, że cała Malta jest jednym państwem-miastem. Zarówno pod względem powierzchni, jak i liczby mieszkańców, Malta jest nieco większa od Szczecina, a jej gęstość zaludnienia jest jedną z największych na świecie.

Sliema to jedno z najważniejszych miast na Malcie, położone na północno-wschodnim wybrzeżu wyspy Malta, na półwyspie między otwartym morzem a zatoką Marsamxett Harbour. Po drugiej stronie zatoki leży stolica Malty – Valletta. Sliema wspólnie jest stosunkowo nowoczesnym miastem, choć częściowo zachowała się tu też starsza zabudowa. Znajdują się tu największe centra handlowe, na przykład największa galeria handlowa na Malcie - The Point oraz restauracje i kluby.

Edukacja na Malcie jest oparta na modelu brytyjskim. Szkoła podstawowa trwa sześć lat, od 5 do 11 roku życia. W wieku 11 lat uczniowie zdają egzamin, aby dostać się do szkoły średniej (odpowiednik naszego gimnazjum). Po ukończeniu szkoły średniej w wieku 16 lat przystępują do egzaminów, które są mniej więcej odpowiednikiem naszej matury na poziomie podstawowym. Na Malcie funkcjonują szkoły państwowe, prywatne i religijne. Nauczanie w szkołach podstawowych i średnich na Malcie odbywa się w dwóch językach – maltańskim i angielskim, gdyż oba te języki są językami urzędowymi, przy czym szkoły państwowe stosują oba języki w sposób zrównoważony, natomiast prywatne uczą głównie po angielsku, choć oba języki są przedmiotami obowiązkowymi we wszystkich typach szkół.

Nasza szkoła partnerska z Malty, Newark School, jest niewielkim prywatnym zespołem szkół, obejmującym szkołę podstawową, średnią i ekonomiczną szkołę ponadgimnazjalną, która w systemie maltańskim nie jest już szkołą obowiązkową, gdyż obowiązkowe nauczanie w tym kraju obejmuje młodzież do szesnastego roku życia. W zespole uczy się około 280 uczniów od piątego do dziewiętnastego roku życia, przy czym z nami współpracują, z przyczyn dla mnie niezrozumiałych, głównie dzieci z młodszych klas gimnazjum. Uczniami Newark School są przede wszystkim dzieci obywateli obcych czasowo zatrudnionych na Malcie. Językiem wykładowym w szkole jest angielski.

Z przykrością stwierdzam, że szkoła nie była zbyt dobrze przygotowana na nasze przyjęcie. Na prezentację efektów pracy uczniów przeznaczono salę, w której nie było nawet wystarczającej liczby krzeseł dla wszystkich uczestników spotkania, nie mówiąc już o zaciemnieniu czy odpowiednim ekranie. W rezultacie, żeby coś zobaczyć na żółtawej i niezbyt gładkiej ścianie, naprędce okleiliśmy okna czerwonymi arkuszami papieru, rzutnik ustawiliśmy na stercie pudeł, a sami rozlokowaliśmy się na dostępnych krzesłach, stołach i na stojąco pod ścianą. Podobnie żenujące było spotkanie

pożegnalne, które odbyło się na stojąco na korytarzu, przy niewielkiej liczbie małych kanapeczek, ciasteczek i jakichś niezbyt zdrowych napojów z supermarketu. Nie przypominam sobie, aby choć jedno zajęcie w szkole podczas spotkania projektowego wyglądało w ten sposób, a od 2005, kiedy zaczęłam prowadzić takie projekty, wzięłam udział w spotkaniach projektowych w 36 szkołach z niemal wszystkich krajów Europy.

Głównym zadaniem do wykonania przed spotkaniem na Malcie było przygotowanie interaktywnej mapy kraju, na której mieliśmy umieścić najważniejsze elektrownie różnych typów oraz pokazać profil energetyczny kraju. Kliknięcie na znaczek oznaczający położenie elektrowni miało otwierać stronę ze zdjęciem obiektu i najważniejszymi informacjami na jego temat. Nasi uczniowie byli jedynymi, którzy zrealizowali zadanie do końca i z dumą zaprezentowali profesjonalny efekt pozostałym, choć szkoda, że przyszło im to robić w tak opłakanych warunkach. Pokazaliśmy też prezentację na temat wodolecznictwa w Polsce i przedstawiliśmy nasz kraj, miasto i szkołę kolejnym uczestnikom projektu.

W ramach zajęć związanych z tematyką projektu zwiedziliśmy elektrownię Delimara w Marsaxlokk, składającą się z czterech generatorów opalanych gazem, gdzie jeden z inżynierów objaśnił nam działanie obiektu i jego poszczególnych urządzeń. Uczestniczyliśmy w zajęciach w Centrum Nauki Explora w miejscowości Kalkara, gdzie przeprowadziliśmy kilka doświadczeń fizycznych, a także wzięliśmy udział w pokazie doświadczeń chemicznych imitujących działanie poszczególnych narządów układu pokarmowego. Pojechaliśmy na wycieczkę do stacji filtrów pracujących na zasadzie odwróconej osmozy, gdzie wysłuchaliśmy wykładu o samym zjawisku oraz jego zastosowaniu do filtrowania wody i obejrzelśmy pracujące tam urządzenia. Zwiedziliśmy przetwórnię odpadów VASTESERV. Podczas wycieczki do Błękitnej Groty fotografowaliśmy ciekawe formy geologiczne, a w Oceanarium Narodowym, poza oglądaniem okazów wodnych zwierząt i roślin, wysłuchaliśmy pogadanki na temat maltańskiej fauny.

W ramach poznawania kraju zapraszającego wysłuchaliśmy pogadanki o maltańskim systemie edukacji oraz o tradycjach rybackich na Malcie. Podczas wycieczki do rybackiej wioski Marsaxlokk uczniowie w międzynarodowych grupach wzięli udział w grze miejskiej, w czasie której poznawali nie tylko samą wioskę, ale także tradycyjne maltańskie potrawy, stroje, symbole i przedmioty. Zwiedziliśmy również stanowisko archeologiczne Hagar Qim, stolicę kraju Vallettę oraz Trójmiasto (Birgu, Sleglea i Cospicua). Na wycieczce do Błękitnej Groty podziwialiśmy piękno maltańskiej przyrody.

Kulturę i obyczaje kraju zapraszającego poznawaliśmy też nieformalnie. Mieszkając w domach maltańskich rodzin i uczestnicząc w zajęciach w szkole, nasi uczniowie mieli okazję obserwować codzienne życie Malcie, próbować maltańskich potraw, słuchać maltańskiej muzyki i języka. Przebywając stale w dużej międzynarodowej grupie mieli sposobność rozmawiać po angielsku i poznawać rówieśników z innych krajów europejskich, zawierać przyjaźnie, które niejednokrotnie zostają na długo. Głęboko wierzę, że tydzień spędzony na Malcie na zawsze pozostanie w ich pamięci, mimo pewnych niedociągnięć ze strony gospodarzy.

Danuta Czyżewska,
nauczycielka języka angielskiego i fizyki,
koordynator projektu,
LO im. S. Żeromskiego w Żyrardowie.